

Спасяването на българските евреи – урок за бъдещите поколения

Когато си на 18 години, или с други думи - млад и наивен, ти е трудно да вярваш, че хората могат да бъдат нечовешки жестоки без дори да има причина. Затова и на мен, момиче именно на 18, ми се струва, че всички зверства, случвали се в периода между 1933 и 1945 не могат да бъдат истина. Не мога да приема, че едно човешко същество би могло да причини на друго подобни неща. Затова и когато четох книгата на Михаел Бар-Зоар “Извън хватката на Хитлер” я приемах повече като художествена измислица, също както и филми като “Пианистът”, “Изборът на Софи” и “Списъкът на Шиндлер”. Чак когато стигнах до “ Дневници от ада – Албумите от Аушвиц ” и разгледах “отблизо” лагера, слушайки разказите на оцелели концлагеристи, започнах да приемам случилото се като нещо реално, истинско. Осъзнах, че това не са просто хорър сюжети, изфабрикувани от някой продуцент в меката на киното. Не просто художествена измислица. Това са били истински хора, с емоции, семейства и разум. Хора като мен.

И тогава числото 11 милиона придоби шокиращи измерения. 11 милиона убити! Това са... почти 254 пъти стадион “Васил Левски”! Това са осем и половина пъти населението на София! И всички те са били възрастни жени и мъже – като майка ми и баща ми или млади момчета и момичета – като брат ми и най-добрата ми приятелка. Всички отиват в Полша. На сигурна смърт. И някоя девойка, точно на моите години е загубила всички, което е обичала, само за да загуби и собствения си живот по-късно.

След като осъзнах това, трябваше да намеря поне някаква малка утеха – светът не може да бъде толкова жестоко място! Открих

я в България. И фактът, че в родината ми са се намерили хора, които са се противопоставили на най-големия тиранин в света след Сталин, и всички негови поддръжници, ме кара да се чувствам горда, че съм българка, макар и да нямам нищо общо със светлото им дело. Това, че благодарение на тяхната смелост са спасени толкова много човешки животи буди силно възхищение. Ще кажете, че 50 000 на фона на 11 000 000 не е нищо. И наистина, за статистиката тези животи не значат нищо. Но всъщност те са безценни. Защото всеки човек обитава свой собствен свят и той е единствен и неповторим. Всеки един живот е ценен. Има огромно значение дали тези хора ще отпътуват на товарните влакове за Полша, където ги чака сигурна смърт, или не. Защото когато обществото изобщо допусне подобно нещо да се случи, то веднага се потъпват моралните ценности.

Когато четох книгата “Извън хватката на Хитлер” ми направи впечатление, че българският народ е представен като изключително толерантен. Германците, които идвали в България дори били очудени, че няма никаква омраза към евреите. Но когато разговарях с жена, учила в начално училище в годините непосредствено сред войната, видях и друга гледна точка. Тя ми разказа как нейните съученици са тормозели и са наричали “чифути” еврейските си другарчета. Това за мен беше изключително шокиращо, защото показва колко лесно непоносимостта и дори омразата към различните може да бъде втълпена на малките деца. Това ме кара да се радвам, че еврейският въпрос е решен бързо, преди да израстне цяло поколение, закърмено с идеала за “чиста арийска нация” (който, разбира се, е безумен като се има предвид расата на българите).

Но като оптимист наистина смятам, че ако изобщо може да се твърди, че има положителна страна на Холокоста, то тя е да се даде урок на бъдещите поколения. Примерът за държание в случая е даден от България – когато се случва нещо, което знаеш, че е ужасно нередно, трябва да се опиташ да го предотвратиш. Спасяването на

тези 50 000 човека доказва, че шепа хора със силна мотивация могат да се изправят дори срещу огромна империя и да постигнат това, към което се стремят. И в това аз, като едно наивно момиче, виждам доказателството, че човек е господар на съдбата си и може да промени света. Надявам се никога отново да се стига до геноцид с подобни размери, но дори това да се случи, аз се надявам, че сега когато е даден примерът, и други хора биха намерили силата да се борят и да предотвратят подобни чудовищни деяния.

Кристина Вукова, №11, 11г